

Waarnemingen van Wantsen (Hem.-Het.) met behulp van een vanglamp

door

J. J. MEURER

Op blz. 2 van het zesde vervolg van de „Naamlijst” (1) wordt de lichtvangst vermeld van zes soorten wantsen te Roermond in augustus 1947 door de heer R. H. COBBEN. Daarnaast zijn nog enkele verspreide lichtvangsten bekend.

In 1954 had ik het genoeg in de periode van 2 mei tot 1 november dagelijkse lichtvangstwaarnemingen te kunnen verrichten. De gebruikte vanglamp is een gewijzigde Robinson-val (3) (4). De lamp is een speciale superhogedruk kwiklamp. Dit type wordt gebruikt voor het vangen van Tortricidae. Daarnaast werden te Heemstede (N.H.) ook verschillende wantsensoorten gevangen. De opstellingsplaats van de vanglamp was in een oude boomgaard, welke op de grens van drie grote buitenplaatsen ligt. De plaats van waarneming kan gelden als een goede vertegenwoordiger van Kennemerland met zijn vele buitenplaatsen op de oude duingronden. Rondom de boomgaard was hoog opgaand gemengd loofbos.

In totaal zijn 46 soorten wantsen met de lamp gevangen in 978 exemplaren. De verdeling der vangsten over de periode van waarneming treft men in de volgende tabel aan:

Lichtvangsten van wantsen in 1954 met de vanglamp te Heemstede (N.H.)

Maand	aantal soorten	aantal individuen
mei	2	720
juni	8	18
juli	13	38
augustus	30	113
september	12	78
oktober	2	11

Wanneer we de vangsten systematisch verdelen, komen we tot de volgende aantallen:

Familie	soorten	individuen
Corixidae	6	17
Saldidae	1	1
Anthocoridae	1	1
Miridae	36	954
Pentatomidae	2	5

Hierbij moet worden opgemerkt, dat op andere waarnemingsplaatsen soms grote hoeveelheden Corixidae gevangen zijn. Dat dit hier niet het geval is geweest, moet geweten worden aan de plaats van opstelling van de lamp. Het is mijn overtuiging, dat de gevangen wantsen van korte afstand zijn komen aanvliegen. In de onmiddellijke nabijheid van de opstellingsplaats van de vanglamp is een kleine ondiepe sloot, die door het hoge aangrenzende geboomte aan de zuidzijde weer weinig licht ontvangt. Hierdoor is slechts weinig plantengroei in de sloot mogelijk, waardoor ook de Corixidenfauna zeer beperkt in aantal is.

Daartegenover staat een vangst van ruim 950 Miriden in 36 soorten. Het betreft hier in hoofdzaak hoog in de bomen levende soorten. Op de lage flora van de bosrand leven zeer veel wantsensoorten (ook Miriden), welke echter niet in de lamp gevangen zijn. De met de lamp gevangen soorten blijken dus meer een nachtelijke activiteit te vertonen, dan de andere aanwezige soorten. Natuurlijk bestaat steeds de mogelijkheid, dat een soort, welke in één exemplaar met de lamp gevangen is, door een of andere oorzaak 's nachts opgeschrikt is en al vluchtende in de vanglamp is geraakt.

Om van de aanwezige doch niet in de lamp gevangen soorten een indruk te krijgen, vermeld ik hier enkele: *Anthocoris nemorum* L., *Orius majusculus* Reut., *Monalocoris filicis* L., *Plagiognathus arbustorum* F., *Dicyphus pallidus* H.S., *Dicyphus epilobii* Reut., *Dicyphus globulifer* Fall., *Pachytomella parallela* M.D., *Heterotoma meriopterus* Scop., *Calocoris norvegicus* Gmel., *Lygus campestris* L., *Liocoris tripustulatus* F., *Heterogaster urticae* F., *Stygnocoris pedestris* Fall., *Stygnocoris fuliginus* Geoffr., *Scoloposthetus affinis* Schill., *Scoloposthetus thomsoni* Reut., *Sciocoris cursitans* F., *Eurydema oleracea* L., *Sehirus bicolor* L.

Verschillende van deze 20 soorten vliegen gemakkelijk op. We hebben dus wel met een speciale eigenschap te maken. Zeer waarschijnlijk zal de lichtsoort ook wel invloed hebben of een bepaalde soort al of niet in de lamp kan worden aange-toond.

Een ander belangrijk punt is de invloed van het weer. Uit de mij door Dr J. P. M. WOUDEBERG van het K.N.M.I. verstrekte meteorologische gegevens is komen vast te staan, dat de nachtelijke minimumtemperaturen in ieder geval van invloed op de vangsten zijn. Nu waren de temperaturen in 1954 aan de lage kant. Het is jammer, dat er geen mogelijkheid was op de opstellingsplaats zelve meteorologische waarnemingen te verrichten. Daarom moest volstaan worden met de gegevens van Valkenburg (Z.H.) en Oosterblokker.

De meteorologische gegevens over mei konden alleen over *Harpocera thoracica* Fall. inlichtingen verschaffen. Van deze soort vond ik op 24.V.1954 verschillende ♂♂ en ♀♀ kruipend over de weg vlak bij de opstellingsplaats van de vanglamp. Het betrof hier allemaal immature exemplaren. Hieronder volgt een overzicht van de vangsten van deze soort in 1954 met de vanglamp te Heemstede (N.H.).

nacht van	aantal exemplaren	Minimumtemp. Valkenburg (Z.H.)	Minimumtemp. Oosterblokker
24/25.V	6	7.7° C.	8.1° C.
25/26	24	10.3	11.2
26/27	0	9.9	11.0
27/28	688	15.0	14.8

In deze periode is geen neerslag gevallen. De hoger wordende nachtelijke minimumtemperaturen hebben hier wel een zeer sterke toename van de vangsten veroorzaakt. Waarom in de nacht van 26/27 mei *H. thoracica* Fall. niet gevangen werd, blijft alsnog een raadsel.

Een andere merkwaardigheid is, dat in de vangsten van 24/25 en van 25/26

zowel ♂♂ als ♀♀ werden gevangen. De laatste vangdatum, n.l. 27/28.V, bracht uitsluitend ♂♂ in de lamp.

De soort wordt vermeld van Eik, Sleedoorn, Meidoorn, Berk, Hazelaar, Wilg, Jeneverbes, *Chaerophyllum*, grassen en struiken, die door rupsen aangetast zijn, doch is volgens KULLENBERG 1944 (5) wel sterk aan Eik gebonden.

In juni blijkt *Calocoris ochromelas* Gmel. de vroegst verschijnende soort te zijn. Bezien we echter de vangdata, aantallen en nachtelijke minimumtemperaturen, dan moet men toch wel tot de conclusie komen, dat deze soort niet erg gevoelig is voor de gebruikte lichtsoort, gezien de op andere wijze verkregen grote vangsten van deze soort.

Lichtvangsten van *Calocoris ochromelas* Gmel. te Heemstede in 1954

Datum juni 1954	aantal exemplaren	Min. temp. Valkenburg (Z.H.)
11/12	1	11.3° C.
12/13	—	14.—
13/14	—	11.8
14/15	—	5.7
15/16	—	9.9
16/17	1	13.3
17/18	—	14.—
18/19	1	13.—
19/20	—	15.6
20/21	—	11.—
21/22	—	14.5
22/23	—	9.9
23/24	—	10.7
24/25	1	14.4

Deze soort wordt van Eik vermeld.

De nacht van 16/17 juni heeft overigens nog vijf andere soorten wantsen in de lamp gebracht, n.l. *Cyllecoris histrionicus* L. in 4 exemplaren, *Psallus perrisi* Muls. in 2 exemplaren, *Dryophilocoris flavoquadrinaculatus* De G. in 2 exemplaren; *Lygus pabulinus* L. in 2 exemplaren en *Psallus minor* Dgl. Sc. in 1 exemplaar.

Van deze vijf soorten blijken *Cyllecoris histrionicus* L. en *Dryophilocoris flavoquadrinaculatus* De G. echt aan Eik gebonden te zijn.

Van *Psallus perrisi* Muls. waren mij nog geen Nederlandse vindplaatsen bekend. De determinatie is van de heer W. H. GRAVESTEIN te Amsterdam, die alle vangsten gecontroleerd heeft.

Lygus pabulinus L. werd in de nacht van 16/17 juni in 2 exemplaren gevangen. Deze soort kwam in de nacht van 18/19 juni met één exemplaar weer in de lamp voor. Daarna duurde het tot in de nacht van 25/26 augustus, voor het eerstvolgende exemplaar gevangen werd.

Op de volgende pagina vindt men een overzicht van de vangsten van *L. pabulinus*.

Deze soort wordt vermeld van Kruipwilg, Brandnetel, *Cornus*, *Rhamnus*, *Mentha aquatica*, Aardappel, klein fruit, Appel, *Dahlia*, Aster, Suikerbiet, *Melampyrum*, Els, *Epilobium*, *Angelica*, enz. Zie verder KULLENBERG, 1944 (5), p. 55.

Maand	Datum	aantal exemplaren
juni	16/17	2
„	18/19	1
aug.	25/26	2
„	31/1	7
sept.	1/2	3
„	2/3	4
„	4/5	1
„	6/7	7
„	7/8	1
„	12/13	1
„	17/18	2
„	24/25	4
okt.	2/3	2
„	14/15	4

De laatste vangst van de nacht van 16/17 juni betrof *Psallus minor* Dgl. Sc. De determinatie van deze soort schijnt, zonder genitaliën-onderzoek, niet goed uitvoerbaar te zijn. Daardoor bestaat de mogelijkheid, gezien de opmerking van de heer W. H. GRAVESTEIN in het 5e vervolg op de „Naamlijst” (2), dat bovengenoemde vangst tot *Ps. lepidus* Fieb. gerekend moet worden. De heer GRAVESTEIN schrijft aldaar: „Opvallend is het voorkomen van deze soort [*Ps. minor*] ca. een maand later dan de vorige [*Ps. lepidus*], die dan bijna verdwenen is en nog wel later in enkele exx., ♀ ♀, gevonden wordt. Het optreden in massa van *Ps. lepidus* is half juni”.

Psallus minor Dgl. Sc. en *Ps. lepidus* Fieb. komen beide op Es voor, welke houtsoort veel voorkomt in de nabijheid van de opstellingsplaats van de vanglamp. Genitaliënonderzoek heeft in dit geval niet plaats gevonden. Overigens bezit ik nog 2 exx. van Lisse, 19.VI.1954, welke beide ook door de heer GRAVESTEIN als *Ps. minor* Dgl. Sc. gedetermineerd zijn. De volgende vangst van *Ps. minor* was in de nacht van 10/11 juli, dus in de normale vliegtijd.

Gelijktijdig met de laatste vangst van *Calocoris ochromelas* Gmel., n.l. in de nacht van 24/25 juni, zijn nog twee soorten wantsen in de lamp gevangen, te weten: 1 ex. van *Corixa striata* L. en 1 ex. van *Saldula saltatoria* L. De vangst van *Corixa striata* L. komt overeen met de opgave van de lichtvangst van deze soort op 22.VI.1945 door de heer R. H. COBBEN, in het 5e vervolg op de Naamlijst (2). Van beide soorten is mij de voedselplant niet bekend.

Thans volgen de vangsten van de maand juli 1954. De nacht van 1/2 juli opende de rij met de vangst van: 1 ex. van *Phytocoris dimidiatus* Kbm., 1 ex. van *Lygus maritimus* Wagn. en 1 ex. van *Orthotylus marginalis* Reut.

Phytocoris dimidiatus Kbm. is later in het seizoen nog meer gevangen, zoals uit onderstaande tabel blijkt:

Maand	datum	aantal exemplaren
juli	1/2	1
„	17/18	2
aug.	2/3	1
„	3/4	5
„	5/6	1

Als voedsel worden Eik, Meidoorn en *Rubus* opgegeven.

Ook *Lygus maritimus* E. Wagn. werd nadien nog gevangen; zie onderstaande tabel:

Maand	datum	aantal exemplaren
juli	1/2	1
„	20/21	2
aug.	2/3	2
„	4/5	1
„	17/18	1

Als voedselplanten zijn *Rumex acetosella* L., *Achillea millefolium* L., *Suaeda*, *Artemisia maritima* L., *Art. vulgaris* L., *Atriplex*, *Urtica* en *Erigeron canadensis* L. bekend. Hier hebben we dus te maken met een soort van lage planten.

De lichtvangsten van *Orthotylus marginalis* Reut. vallen in dezelfde periode als die van *Phytocoris dimidiatus* Kbm., zie onderstaande tabel:

Maand	datum	aantal exemplaren
juli	1/2	1
„	10/11	4
„	20/21	1
„	22/23	1
aug.	3/4	2
„	4/5	1
„	5/6	1

De soort wordt van de volgende planten vermeld: Wilg, Els, Appel, Aalbes, Sleedoorn, *Ribes*, Peer. KULLENBERG 1944 (5) vermeldt speciaal het zuigen op de bladnerven aan de onderzijde der bladeren.

In de nacht van 3/4 juli verschenen de eerste exemplaren van *Phylus melanocephalus* L. Een overzicht van de lichtvangsten van deze soort volgt hieronder:

Maand	data	aantal exemplaren
juli	3/4	2
„	4/5	2
„	10/11	3
„	20/21	1
aug.	2/3	2
„	3/4	3
„	4/5	2
„	12/13	1

Als voedselplant worden vermeld: Eik, Populier, Berk, Beuk, Rozen en Haze-laar.

De nacht van 10/11 juli met een hoge minimumtemperatuur van 15.6° C. heeft nog 5 andere (nog niet genoemde) soorten wantsen in de lamp gebracht, n.l. *Corixa sahlbergi* Fieb., *Stenodema calcarata* Fall., *Lygus basalis* Costa, *Lygus pubescens* Reut. en *Orthotylus prasinus* Fall. Van *Corixa sahlbergi* Fieb. was dit de enige vangdatum, waarbij 3 exemplaren geteld werden. De voedselplant is mij niet bekend.

Stenodema calcarata Fieb. werd in twee nachten gevangen, n.l. 10/11 juli 1 ex.,

5/6 aug. 1 ex. Deze soort leeft op grassen. Zie voor de diverse grassoorten KULLENBERG 1944 (5), p. 121.

Lygus basalis Costa. Van deze soort waren mij nog geen Nederlandse vindplaatsen bekend. Hieronder volgt een overzicht van de vangsten:

Maand	data	aantal exemplaren
juli	10/11	1
„	20/21	1
„	21/22	1
„	22/23	1
aug.	2/3	1
„	3/4	3
„	4/5	2
„	5/6	4
„	12/13	1
„	13/14	1
„	17/18	1
„	23/24	1

De heer R. H. COBBEN heeft de determinaties verricht aan de hand van door hem vervaardigde genitaalpreparaten. De voedselplant is mij niet bekend.

Lygus pubescens Reut. Deze soort heet tegenwoordig *Lygus (Exolygus) rugulipennis* Popp. Hieronder volgt een overzicht van de vangsten:

Maand	data	aantal exemplaren
juli	10/11	1
„	20/21	3
aug.	2/3	5
„	3/4	1
„	4/5	2
„	5/6	2
„	14/15	1

Deze soort leeft op allerlei kruiden. Zie hiervoor KULLENBERG 1944 (5), p. 88.

Orthotylus prasinus Fall. Deze soort heeft een lange vliegtijd, zoals uit onderstaande vangsten blijkt:

Maand	data	aantal exemplaren
juli	10/11	1
aug.	3/4	2
„	4/5	2
„	5/6	1
sept	2/3	3

De soort was nog maar van enkele vindplaatsen bekend, n.l. Roermond, 22.VI.1945 en 5.VII.1945, Amsterdam, 2.VIII.1942 en Swalmen, 7.VII.1946. Als voedselplanten zijn vermeld: smalbladige wilgen, Iep, Hazelaar, Esdoorn, Es, Sneeuwbes en Beuk.

Orius minutus L. werd in de nacht van 17/18 juli in 1 ex. gevangen. Deze soort wordt van allerlei struiken en kruiden vermeld.

Twee maal werd een exemplaar van *Psallus varians* H.S. gevangen, n.l. in de

nacht van 18/19 juli en in die van 4/5 aug. Deze soort is vermeld van Eik, Linde, Els, Wilg, Esdoorn, Beuk, Populier, *Rhamnus*, *Pinus sylvestris*, Braam en *Mercurialis perennis*.

Phytocoris ulmi L. werd drie maal gevangen, n.l. in de nacht van 22/23 juli 1 ex., in die van 3/4 aug. 1 ex. en in die van 14/15 aug. 1 ex. Als voedselplanten zijn bekend: Hazelaar, Iep, Wilg, Appel, Els, Sleedoorn, Esdoorn, Eik en Berk.

Thans volgen de nog niet vermelde augustus-vangsten. De rij wordt geopend met de vangsten in de nacht van 2/3 aug. van *Phytocoris populi* L., *Corixa falleni* Fieb., *Lygus contaminatus* Fall., *Lygus viridus* Fall. en *Lygus lucorum* M.D.

Phytocoris populi L. werd in de nacht van 2/3 Aug. in 1 ex. gevangen. Als voedselplanten worden opgegeven: Appel, Peer, Eik, Populier en Wilg.

Corixa falleni Fieb. werd op de volgende data gevangen: aug. 2/3, 3 exx. en aug. 4/5, 2 exx. De voedselplant is mij niet bekend.

Lygus contaminatus Fall. Deze soort schijnt een echte augustus-vlieger te zijn. Zie de tabel.

Maand	data	aantal exemplaren
aug.	2/3	2
"	3/4	1
"	4/5	2
"	5/6	1
"	12/13	1
"	14/15	2
"	17/18	2

De soort wordt vermeld van Berk, Wilg, Iep, *Picea*, *Tanacetum* en *Pulicaria*.

Lygus viridis Fall. Deze soort vliegt over een langere periode, doch blijkt, gezien de gevangen aantallen, minder door de gebruikte lichtsoort te worden aange-trokken.

Maand	data	aantal exemplaren
aug.	2/3	1
"	30/31	1
sept.	4/5	1

De soort werd 19.VIII.1936 door Dr G. KRUSEMAN ook eenmaal op licht ge-vangen; zie 3e. vervolg op de Naamlijst (2). Als voedselplanten worden opge-given: Els, Vuilboom, Linde en Wilgenroosje.

Lygus lucorum M.D. Van deze soort werden in totaal 4 exemplaren gevangen en wel op onderstaande data:

Maand	data	aantal exemplaren
aug.	2/3	1
"	4/5	2
"	25/26	1

De soort blijkt slechts zelden in grote aantallen gevonden te zijn. Als voedsel-planten zijn vermeld: *Tanacetum vulgare*, *Artemisia vulgaris*, *Art. absinthium*, *Urtica dioica* en *Epilobium angustifolium*. KULLENBERG 1944 (5) vermeldt, dat

L. lucorum M.D. geen nachtdier is en in Zweden op *Artemisia vulgaris* soms in aantallen van 20 exemplaren per plant is aangetroffen.

Phylus coryli L. Deze soort is eenmaal in 1 ex. gevangen n.l. in de nacht van 3/4 aug. Na de vermelding door Dr A. RECLAIRE in de Naamlijst (2): „Verspreid, vooral in Zuid-Limburg” zijn nooit meer vangsten van deze soort gepubliceerd. De voedselplant is Hazelaar.

Megalocoleus pilosus Schrk. Deze soort werd tweemaal in één exemplaar gevangen, n.l. in de nacht van 3/4 aug. en in die van 5/6 aug. Tot dusver was er nog geen vondst van de soort in de kuststreek gepubliceerd. De voedselplant is Boerenwormkruid.

Corixa fossarum Leach. Deze soort werd eenmaal, n.l. in de nacht van 4/5 aug. in één exemplaar gevangen. De voedselplant is mij niet bekend.

Corixa lateralis Leach (*hieroglyphica* Duf.). Deze soort werd op onderstaande data gevangen:

Maand	data	aantal exemplaren
aug.	4/5	1
sept.	2/3	2
„	24/25	3

De voedselplant is mij niet bekend.

Melanotrichus flavosparsus C. Shlb. Deze soort is ook goed op licht te vangen, zoals uit onderstaande tabel blijkt:

Maand	data	aantal exemplaren
aug.	4/5	1
sept.	1/2	2
„	2/3	1
„	6/7	2

Als voedselplanten zijn bekend: *Chenopodium album*, *Atriplex patulum* en *Atr. litoralis*. Voorts is de soort gevonden op Bieten en *Artemisia maritima*.

Blepharidopterus angulatus Fall. Deze soort schijnt wel zeer sterk door de gebruikte lichtsoort aangetrokken te worden, zoals uit onderstaande tabel blijkt:

Maand	data	aantal exemplaren
aug.	4/5	2
„	5/6	1
„	12/13	2
„	14/15	1
„	21/22	1
„	23/24	1
„	30/31	1
sept.	1/2	8
„	2/3	10
„	4/5	2
„	6/7	5
„	7/8	3
„	17/18	1

Reeds Dr D. MAC GILLAVRY ving in het najaar de soort op licht; zie Naamlijst (2). Als voedselplanten zijn bekend: *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*, *Prunus padus*, *Betula alba*, *Alnus glutinosa* en *Tilia*-sp.

Phytocoris varipes Boh. Deze soort werd tweemaal gevangen, n.l. 1 ex. op 5/6 aug. en 1 ex. op 30/31 aug. Als voedselplanten zijn bekend: *Lathyrus pratensis*, *Rumex acetosa*, *R. acetosella*, *Pbleum pratense*, *Bromus secalinus*, *Achillea millefolium*, *Matricaria inodora*, *Festuca rubra* en *Galium verum*.

Thans volgen enkele augustus-vangsten, waarvan steeds slechts één exemplaar per soort werd aangetroffen.

Trigonotylus ruficornis Geoffr.: 12/13 augustus. Voor de lijst van voedselplanten zie KULLENBERG 1944 (5) p. 170.

Campyloneura virgula H.S.: 13/14 augustus. Als voedselplanten worden genoemd: Eik, Haagbeuk, Populier, Es, Hazelaar, Wilg, Hulst, Jeneverbes, *Prunus lusitanicus*, *Pr. laurocerasus*, Liguster, terwijl ik de soort steeds op *Rhododendron* aantrof.

Orthotylus nassatus F.: 17/18 augustus. Dit is de eerstbekende vindplaats van deze soort ten westen van Amsterdam. Als voedselplanten worden genoemd: Linde, Eik, Es, Wilg, *Artemisia vulgaris* en Roos.

Pseudoloxops coccineus M.D.: 21/22 augustus. De voedselplant is Es.

Psallus falleni Reut: 26/27 augustus. Als voedselplanten zijn vermeld: Kruipwilg, Els, Berk en Eik.

Corixa concinna Fieb.: 30/31 augustus. De voedselplant is mij niet bekend.

Malacocoris chlorizans Pnz.: 30/31 augustus. Als voedselplanten zijn vermeld: *Corylus avellana* en *Ulmus glabra*, terwijl de soort verder aangetroffen is op: Els, *Salix cinerea*, Linde, Haagbeuk en Appel.

Nu volgen de nog niet vermelde september-vangsten:

Pantilius tunicatus F.: 31 aug./1 sept. 6 exx. en 2/3 okt. 5 exx. Voedselplanten: *Corylus avellana* en Els.

Megalocoleus molliculus Fal.: 1/2 sept. in 1 ex. Voedselplanten: *Achillea millefolium*, *Matricaria inodora*, *Achillea ptarmica*. Voorts nog waargenomen op *Anthemis tinctoria*, *Artemisia vulgaris* en *Tanacetum vulgare*.

Lygus cervinus H.S.: 1/2 sept. in 1 ex. Voedselplanten: *Fraxinus excelsior*, *Tilia cordata*, *Corylus avellana*. Daarnaast is de soort nog op een aantal andere planten waargenomen, zie KULLENBERG 1944 (5), p. 93.

Pentatoma rufipes L.: 1/2 sept. in 1 ex. en 7/8 sept. in 1 ex. Naar aanleiding van de opmerking van de heer R. H. COBBEN (6) over deze soort kan ik berichten 1 ex. van deze soort te bezitten van Bergen (N.H.), Verbrande Pan, 30.VIII.1953, H. A. S. BIJLEVELD leg., 1 ex. Lisse (zonder datum) op Tabak gedurende de laatste oorlog gevangen, M. KONING leg. en 1 ex. Dieren, 24.VII.1922, J. KOORNNEEF leg. Voedselplanten: vruchtbomen.

Elasmotethus interstinctus L.: 27/28 mei: 2 exx. en 2/3 sept. 1 ex. Voedselplant: Berk.

Phytocoris tiliae F.: 6/7 sept. in 1 ex. Leeft op allerlei bomen, ook van dierlijk voedsel.

Dan nog iets over de vangsten en hun betrekking tot de weersomstandigheden. Van mei hebben we gezien, dat de nachten van 26—29 goede vangsten hebben opgeleverd, waarbij 's nachts de temperatuur niet daalde beneden 11° C. De vangsten in juni bieden weinig houvast. De nacht van 10/11 juli daarentegen was ruim 3° C. warmer dan de voorafgaande week en dit kan de goede vangsten van deze nacht verklaren. Dan doet zich de merkwaardigheid voor van een warme periode van 22—27 juli, practisch zonder vangsten, waarschijnlijk tengevolge van de neerslag. In de periode van 2—6 augustus werd zeer veel gevangen bij warme droge nachten. Ook de periode 30 augustus—8 september leverde veel wantsen op bij aanvankelijk warme droge nachten, later wat koelere met een weinig neerslag.

Tenslotte wil ik mijn grote dank betuigen aan de heer W. H. GRAVESTEN voor het vele werk, dat hij gehad heeft met het controleren en corrigeren van de determinaties.

Summary

The author describes the captures of Hemiptera-Heteroptera at Heemstede (near Haarlem) with a modified Robinson Lighttrap in 1954.

Literatuur

- (1) RECLAIRE, A., 1951, Zesde vervolg op de Naamlijst der in Nederland en omliggend gebied waargenomen wantsen (Hemiptera-Heteroptera), *Tijdschr. Entom.* 93 : 1—24.
- (2) RECLAIRE, A., 1932, Naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied waargenomen wantsen (Hem.-Het.) *Tijdschr. Entom.* 75 : 59—258.
 - 1e. Vervolg: 1934, *Ent. Ber.* 9 : 47—64.
 - 2e. Vervolg: 1936, *Ent. Ber.* 9 : 243—260.
 - 3e. Vervolg: 1940, *Tijdschr. Entom.* 83 : 103—119.
 - 4e. Vervolg: 1943, *Ent. Ber.* 11 : 106—123.
 - 5e. Vervolg: 1948, *Tijdschr. Entom.* 89 : 1—64.
 - 6e. Vervolg: Zie (1).
- (3) DE FRUITTEELT 44, (17) dd. 24.IV.1954, p. 399.
- (4) DE FRUITTEELT 45, (8) dd. 19.II.1955, p. 200.
- (5) KULLENBERG, B., 1944, Studien über die Biologie der Capsiden, Uppsala.
- (6) COBBEN, R. H., 1954, Bemerkungen zur Lebensweise einiger holländischen Wanzen (Hem.-Het.), *Tijdschr. Entom.* 96 : 169—198.

Hillegom, Prinses Irenelaan 35.

Xanthorhoë biriviata Bkh. In het voorjaar van 1954 kweekte ik een aantal rupsen van deze soort voor een serie vlinders van de zomergeneratie. Eén popje bleef echter overliggen, dat pas op 19 maart 1955 de vlinder leverde. Het merkwaardige is, dat deze weer het uiterlijk van de voorjaarsvorm heeft. Dat lijkt dus wel op het seizoensdimorfisme van *Araschnia levana* L.

W. OORD, Potterstraat 16, Deventer.

[Het uiterlijke verschil tussen de twee generaties van *X. biriviata* zal wel, net als bij *A. levana* en andere soorten met seizoensdimorfisme, afhangen van de vraag, of de pop zich onmiddellijk tot vlinder ontwikkelt, of eerst een diapause doormaakt. Of zo'n pop dan afstamt van de eerste of van de tweede generatie van het vorige jaar, doet er niets toe. — LPK.]